

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ.2542 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2543 โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษา 10 ราย จากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลสันทราย และโรงพยาบาลสารภี

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย แบบบันทึกการสังเกตและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจำนวน 1 ราย หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงมาใช้รวบรวมข้อมูลจริงโดยใช้เครื่องบันทึกแถบเสียง และแบบบันทึกภาคสนามร่วมด้วย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการตรวจสอบรายชื่อผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ในขณะที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลสันทราย และโรงพยาบาลสารภี จุดบันทึกที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสามารถติดตามสัมภาษณ์ได้ หลังจากนั้นเข้าพบผู้ให้ข้อมูลตามรายชื่อที่ได้มาตรวจสอบคุณสมบัติให้ตรงกับเกณฑ์ที่กำหนดอีกครั้ง แนะนำตัวพร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตและยินยอมให้ความร่วมมือ ผู้วิจัยแจ้งให้ทราบว่าจะติดตามไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายเฉลี่ย 2-3 ครั้ง หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ในการวิจัยครั้งนี้ติดตามสัมภาษณ์เฉลี่ยรายละ 5-6 ครั้ง สัมภาษณ์ครั้งละ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง ส่วนการนัดหมาย วันเวลาและสถานที่ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลได้แก่ บ้าน ร้านค้า และสถานที่ทำงานของผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยเริ่มพูดคุยเรื่องต่างๆ ไป เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่างจนเกิดการยอมรับและมีสัมพันธภาพที่ดี แล้วจึงเริ่มรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกต พร้อมทั้งบันทึกเทปและจดบันทึกข้อมูลครบทุกส่วนตามที่ได้สัมภาษณ์และสังเกตมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต้น หากพบข้อมูลขาดความสมบูรณ์ในบางเรื่องก็สามารถติดตามสัมภาษณ์และสังเกตในครั้งต่อไป จนกว่าข้อมูลอ้อมตัว

หลังจากได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วจึงปิดการสัมภาษณ์ โดยทุกขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

วิเคราะห์คุณลักษณะของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้แนวคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์การถูกสามีทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนโดยการจัดแฟ้มข้อมูล ลงรหัสข้อมูล แยกประเภทของข้อมูล สร้างหรือพัฒนาแนวเรื่อง และแก้ไขโครงร่างและแนวเรื่องให้ชัดเจน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-45 ปี มีเพียง 1 รายอายุ 59 ปี ระยะเวลาในการอยู่ร่วมกัน 1-10 ปี จำนวนบุตร 2 คน

ผลจากการศึกษาประสบการณ์การถูกทำร้ายและความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายมีดังนี้จากการศึกษาพบว่า

1. ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การถูกทำร้าย ในระยะเวลาที่แตกต่างกันตั้งแต่ประมาณ 7 เดือน ถึง 23 ปี โดยการถูกทำร้ายครั้งแรกเริ่มประมาณ 5 เดือน ถึง 5 ปี ระหว่างการแต่งงาน สาเหตุที่แท้จริงเกิดจากผู้ให้ข้อมูลไม่ตอบสนองความต้องการของสามี ทำให้สามีไม่พอใจ ส่วนรูปแบบและความรุนแรงของการถูกทำร้ายเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา โดยในระยะแรกเป็นการทำร้ายจิตใจ และเปลี่ยนเป็นการทำร้ายร่างกาย ส่วนความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลภายหลังเหตุการณ์ยุติ ขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งและความรุนแรงของการทำร้าย เมื่อถูกทำร้ายครั้งแรกที่เหตุการณ์ไม่รุนแรง ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกสับสน เสียใจ โกรธ และสงสัยว่าทำไมตนเองถึงถูกทำร้าย แต่ถ้าถูกทำร้ายอย่างรุนแรงหรือถูกทำร้ายซ้ำ ความรู้สึกจะเปลี่ยนเป็น แค้นใจ เจ็บใจ อับอาย น้อยใจ และหมดหนทาง อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกดังกล่าวจะค่อยๆลดลงหากไม่เกิดเหตุการณ์ซ้ำ และสามีให้สัญญาว่าจะไม่ทำร้ายอีก ส่วนวิธีการแก้ปัญหาภายหลังถูกทำร้ายมี 3 วิธี คือ แก้ปัญหาด้วยตนเอง บอกเรื่องราวกับบุคคลอื่น และแจ้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจเหนือกว่าเพื่อช่วยจัดการกับปัญหา ทั้งนี้การเลือกใช้วิธีการใด ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการถูกทำร้าย แหล่งให้ความช่วยเหลือ และผลลัพธ์ของวิธีแก้ปัญหาที่เคยปฏิบัติ

2. สำหรับความต้องการความช่วยเหลือภายหลังถูกทำร้าย ได้แก่ ความต้องการด้านความปลอดภัย ด้านกำลังใจ ความเห็นใจ ด้านความเป็นอิสระ ด้านกฎหมาย และด้านคำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการถูกสามีทำร้ายจากภรรยาโดยตรง และนำไปเผยแพร่ให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานบริการทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และความต้องการความช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา การแนะนำถึงแหล่งบริการที่มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษา สถานที่พักพิงชั่วคราว การสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือ รวมทั้งมีการวางแผนในการประสานงานแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
2. ทำให้พยาบาลตระหนักถึงความสำคัญ และเข้าใจถึงความต้องการการช่วยเหลือของภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแผนการพยาบาลที่จะตอบสนองความต้องการ และให้การดูแลช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัย ในประเด็นเกี่ยวกับความรุนแรงระหว่างคู่สมรสต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การให้ข้อมูลของภรรยาอาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ดังนั้น บางครั้งต้องสัมภาษณ์นอกสถานที่ หรือในขณะที่สามีไม่อยู่บ้าน เนื่องจากภรรยาเกิดความหวาดกลัวสามี หากรับรู้ว่าคนนำเรื่องภายในครอบครัวถ่ายทอดให้บุคคลอื่นฟัง จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถสังเกต ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา รวมทั้งบริบททางสังคมของบุคคลในครอบครัวได้
2. การศึกษาครั้งนี้ ภรรยาขอเปิดเผยเรื่องราวเนื่องจากได้รับบาดเจ็บทางด้านร่างกาย จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนการถูกทำร้ายทางด้านจิตใจ หรือมีอาการบาดเจ็บเล็กน้อยที่ผ่านมา ได้จากการสัมภาษณ์ย้อนประสบการณ์เดิมเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภรรยาขาดการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งบริการที่ให้ความช่วยเหลือ ขาดแหล่งสนับสนุนของบุคคลในครอบครัวและสังคม รวมทั้งส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่าการทำร้ายภรรยาเป็นเรื่องส่วนตัวไม่มีใครสามารถช่วยเหลือได้ ทำให้ภรรยาต้องทนกับสภาพการถูกทำร้ายจากสามีและหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาเพียงลำพัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ด้านต่างๆดังนี้

ด้านปฏิบัติการพยาบาล

1. ควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรด้านสุขภาพ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทำร้ายของสามี เข้าใจปัญหา และความต้องการการช่วยเหลือของภรรยา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือและสนองตอบความต้องการของภรรยาได้อย่างเหมาะสม
2. ควรจัดให้มีหน่วยบริการให้คำปรึกษาแนะนำ ตั้งแต่ระยะก่อนแต่งงานเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่และวิธีแก้ปัญหาครอบครัว ขณะเกิดปัญหา และภายหลังเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งแก่สามีและภรรยา รวมทั้งจัดโปรแกรมสร้างเสริมพลังอำนาจให้กับภรรยาโดยเสริมสร้างความเข้มแข็งของจิตใจ ลดการตำหนิตนเอง เพิ่มความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ชีวิตมีคุณค่ามากขึ้นหรือเผชิญสถานการณ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม
3. ควรจัดให้มีการวางแผนในการให้ข้อมูลข่าวสาร และแหล่งบริการที่มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือแก่ภรรยา สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาที่ภรรยากำลังเผชิญอยู่
4. ควรจัดให้มีทีมสุขภาพในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งควรจัดให้มีพยาบาลชุมชนเป็นแกนนำหลัก ในการจัดตั้งอาสาสมัครผู้หญิงประจำหมู่บ้าน เพื่อให้มีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลความปลอดภัย และให้การช่วยเหลือภรรยาเบื้องต้น ก่อนที่จะส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการช่วยเหลือ
5. ควรมีการสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์ทำร้ายภรรยาและ/หรือบุคคลอื่นในครอบครัว

6. ควรจัดให้มีการให้ความรู้แก่สังคมโดยรวม เพื่อเปลี่ยนความคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมระหว่างเพศชายและเพศหญิง เพื่อเสริมสร้างค่านิยมใหม่แก่สังคม และยุติการถ่ายทอดความรุนแรงแก่สมาชิกของสังคมรุ่นต่อไป

ด้านการศึกษาพยาบาล

1. ควรสอดแทรกแนวความคิดเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยควรคำนึงถึงบริบทและเงื่อนไขทางสังคมที่เกี่ยวกับค่านิยมและบทบาททางเพศ และเน้นให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทำร้ายภรรยา เข้าใจปัญหา สามารถค้นหาปัญหาและความต้องการของภรรยา รวมทั้งสามารถวางแผนให้ความช่วยเหลือภรรยาได้อย่างเหมาะสม

2. ควรปลูกฝังและอบรมให้นักศึกษาพยาบาลทั้งเพศชายและเพศหญิงรู้ถึงสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะสิทธิสตรี การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดข่าวสารความรู้ไปยังบุคคลอื่นในสังคมได้ เป็นการป้องกันและยุติความรุนแรงแก่สมาชิกของสังคมรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและมุมมองของพยาบาล หรือบุคลากรทางด้านสุขภาพในเรื่องการใช้ความรุนแรงต่อภรรยา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการพยาบาลที่เหมาะสมสำหรับให้ความช่วยเหลือภรรยาที่ถูกสามีทำร้าย